

September 2026, Jaargang 7, nr. 6

Roodpootschildwants

Beste leden, donateurs en overige lezers

“tis weer voorbij, die mooie zomer”

De (meteorologische) zomer van 2026 is voorbij. Het was heet en droog en in de natuur is dat goed te zien. Berken en beuken laten hun blad vallen (blijkbaar heet dat een “valse herfst”), beken en doorgaans natte landerijen staan droog en de dieren hebben het moeilijk. Maar met een paar regenbuien van de afgelopen dagen is het gras weer een stuk groener en groeit het onkruid in de moestuin al welig. De natuur is sterk en hopelijk hebben we een mooie nazomer.

De IVN-activiteiten hebben de afgelopen maanden ongeveer stilgelegen; behalve natuurlijk de wekelijkse wandelingen, want die gaan altijd door. En onze kersverse vleermuizenwerkgroep heeft op 28 augustus een avond georganiseerd tijdens de “Nacht van de Vleermuis”. De werkgroepen zijn druk bezig met hun programma voor het najaar: zowel de open publieksactiviteiten (zie onze website) als de activiteiten voor de werkgroep zelf. Hopelijk besteden de media straks weer aandacht aan ons aanbod (want dat is wel eens lastig). Verderop in deze nieuwsbrief geven we extra informatie over de dag voor nieuwe leden op 25 september waar ook de werkgroepen zich presenteren. Ook als je niet heel erg nieuw lid meer bent, kan je je gerust aanmelden. En misschien levert die dag wel nieuwe ideeën op en een paar mensen die zich extra in willen gaan zetten voor IVN Westerkwartier e.o.

Ad van Alphen, voorzitter

Plant van de Maand

Deze keer is tot Plant van de Maand verkozen de **Grote kattenstaart**.

Een opvallende verschijning in deze tijd van het jaar is de **Grote kattenstaart** (*Lythrum salicaria*).

Grote kattenstaart staat aan waterkanten, op natte en voedselrijke graslanden, veenmoerassen en lichte loofbossen, rietlanden en duinvalleien en allerlei andere plekken waar de zoetwaterstand wat varieert. De soort is algemeen in ons land

In de loop van de lente zie je de Grote kattenstaart zich behoorlijk snel ontwikkelen en hij valt het meest op als in de vaak overdadige begroeiing waarin hij staat, de aarvormige bloeiwijzen met schijnkransen van roodpaarse bloemen zich ontwikkelen. Vanaf juni steekt hij overal bovenuit.

De rechtopstaande stengels, die zich bovenin kunnen vertakken, zijn vierkant of zeskantig en kunnen smalle lijsten hebben. De bladeren lijken wat op die van de Katwilg, vandaar de soortnaam 'salicaria' wat zoveel betekent als 'op wilg gelijkend'. Ze staan tegenover elkaar en vormen dan een kruisgewijze bladstand, maar ze kunnen ook in kransen van drie staan. De bladrand is gaaf.

De bloemen van Grote kattenstaart zijn regelmatig vijf- of zestalig en staan in een zogenaamde schijnkrans. De beste zaadvorming treedt op bij kruisbestuiving. Deze vindt plaats door insecten die de bloemen bezoeken aangetrokken door pollen (of stuifmeel) en nectar.

De plantensoort heeft in de loop van de evolutie een truc, namelijk tristylie, ontwikkeld om voor kruisbestuiving te zorgen. Deze bestaat hierin dat de lengte van meeldraden en stijlen kan variëren. Er zijn planten waarin alle bloemen een lange stijl, een middellange stijl of een korte stijl hebben. Bij planten met langstijlige bloemen zijn beide kransen van meeldraden korter dan de stijl; bij planten met kortstijlige bloemen zijn beide kransen van meeldraden langer dan de stijl en bij planten met bloemen met middellange stijlen zijn de korte meeldraden uit de ene krans korter dan de stijl en de lange meeldraden uit de andere krans wat langer dan de stijl.

In de herfst sterft de plant bovengronds af, maar de wortel en een verhoutend ondergronds deel

van de stengel zorgt voor opslag van voedsel en energie voor het volgende jaar.

Eerder dit jaar vonden leden van de plantenwerkgroep in een waterplas bij het Eexterveld een familielid van de Grote kattenstaart, namelijk Waterpostelein (*Lythrum portula*). Hoewel familie lijkt deze plant er in het geheel niet op. Waterpostelein is een eenjarige plant die slechts 5-25 cm. hoog wordt. Hij heeft 10 cm. lange, kruipende, vaak roodachtige stengel. De stengels bewortelen gemakkelijk. De bladeren staan kruisgewijs aan de stengel en hebben een afgeronde top. Voor de werkgroep een bijzondere vondst.

Wat was; de zonsverduistering

12 augustus, 's avonds op een zonnig dijktafud

Het was al lang vooraf aangekondigd, op 12 augustus zou iets na 19.00 uur een bijna volledige zonsverduistering aanvangen. De zon zou daarbij op het hoogtepunt van de eclips, kort na 20.00 uur, tot 90% verduisterd zijn. Het is altijd weer afwachten of het een wolkenloze avond zal zijn. Bij bewolking word je hooguit de vermindering van

lichtintensiteit gewaar, bij heldere hemel valt het voor de zon schuiven van de maan met een eclipsbril ook zelf te zien.

En wat een geluk hadden we, het was kristalhelder.

We waren die avond met leden van de plantenwerkgroep bij de uitkijktoren in het waterbergingsgebied De Dijken-Bakkerom. Hoewel er die avond een reguliere activiteit van de plantenwerkgroep stond gepland, was voorspelbaar dat de aandacht meer op de eclips dan op plantjes zou zijn gericht. Daarom stelden we deze avond ook open voor onze partners en een enkele relatie. Dan konden zij ook eens zien met wie wij altijd die spannende en inspirerende plantenavonturen beleven. De aanwezige dijkhelling met vrij zicht op het westen

en de ondergaande zon bleek een perfecte plaats om te zijn. Onder het genot van een meegebracht hapje en drankje beleefden we een bijzonder gezellige avond waarop we de eclips uitstekend konden volgen. De afnemende lichtintensiteit en ook het kortdurend iets afkoelen door verminderde zonkracht was goed te beleven.

Volgende keer pas weer over ruim 50 jaar.

En, wat komt (herhaling)

Nieuwe Ledendag - Reserveer vrijdag 25 september!

Ben je in de afgelopen twee jaar lid geworden van IVN Westerkwartier e.o. ? Dan ben je van harte welkom op onze **Nieuwe Ledendag** op **vrijdag 25 september 2026** van **16.00 tot 19.30 uur** bij de **Coendersborg in Nuis**.

Het programma is vastgesteld en te vinden op onze [website](#). Het is tevens toegestuurd aan iedereen die na 1 mei 2024 lid werd van onze afdeling.

Het wordt ongetwijfeld een gezellige en actieve middag waarbij je kennis maakt met verschillende werkgroepen, andere (nieuwe) leden en vrijwilligers ontmoet en ontdekt wat IVN Westerkwartier e.o. allemaal te bieden heeft.

Ook huisgenoten en kinderen zijn van harte welkom.

Je kunt je nog aanmelden tot 7 september.

Aanmelden kan via **Jannie Reinders** (jg.reinders@hetnet.nl). Vermeld daarbij je naam, e-mailadres en met hoeveel personen (waarvan eventuele kinderen t/m 12 jaar) je komt.

We hopen je op 25 september te ontmoeten!

Ietje van Nie (column)

Schoonheid in eigen tuin

Op een ochtend van een zomerdag die belooft weer flink warm te worden drinken we koffie in de schaduw achter ons huis. Ik staar wat voor me uit en zie ineens iets wits fladderen bij de paarse vlinderstruik. Het lijkt veel groter dan een witje en die zitten meestal op de Verbena. Voorzichtig loop ik dichterbij, het is een mooie grote vlinder, crèmekleurig met zwart en een vleugje oranje. Wat bijzonder! Ik roep mijn man Nico erbij en die heeft gauw zijn fototoestel gepakt. De vlinder neemt rustig de tijd en bezoekt ook de andere vlinderstruiken. Het blijkt een koninginpage. Informatie op internet geeft aan dat er dit jaar veel meer meldingen zijn dan andere jaren. In Limburg en de Achterhoek was ie wel vaker te zien. Het heeft te maken met de warme zomer waarschijnlijk.

Enkele dagen later roept Nico mij : “moet je eens kijken, wat is dit? “. Bovenop de schutting kruipt een enorme rups, het is net een stokbrood met een zwarte stekel op het achterlijf. Ik vermoed dat het een ligusterpijlstaart is en dat blijkt ook te kloppen. Even later laat ie zich vallen, op zoek naar een rustige plek.

Zo zie je maar weer dat er vlak om je heen veel te zien is, zeker als je niet te veel opruimt in de tuin! Geef jullie ogen goed de kost en tot de volgende keer!

Ietje van Nie

Foto's, partner columnist

Activiteitenoverzicht

Als laatste in deze Nieuwsbrief kort aandacht voor onze activiteiten in de komende periode. Wekelijks zijn er wandelingen op dinsdag- en woensdagochtend van 9.30 - ca. 11.30 uur.

De drie besloten werkgroepen, t.w. de Plantenwerkgroep (*Pwg*), de Vogelwerkgroep (*Vwg*) en de Werkgroep Natuurfotografie (*Wnf*) stellen dit jaar een deel van hun activiteiten open voor een beperkt aantal externe deelnemers (altijd met opgave vooraf !)

Daar waar van toepassing wordt de betrokken werkgroep genoemd, incl. het maximum aantal externe deelnemers. Bij overige activiteiten staat indien van toepassing het maximum aantal deelnemers eveneens vermeld.

11 sep.	13.30 - 18.00 uur	Gronings Groen	Noordlaren
25 sep.	16.00 uur	Dag voor nieuwe leden	Nuis
03 okt.	10.00 - 15.00	IVN-bijeenkomst 'Samen voor Groen'	Bakkeveen
17 okt.	13.30 uur	Paddenstoelen-macrofotografie	Haulerwijk (<i>Wnf 10 st.</i>)
24 okt.	??	Nacht van de Nacht	Lokaal en landelijk
25 okt.	14.30 uur	Op zoek naar de goudplevier	Ezumakeeg (<i>Vwg 15 st.</i>)

De meest actuele informatie over onze activiteiten kunt u altijd uitgebreid terugvinden op onze website. Zie hiervoor: [Activiteiten IVN Westerkwartier e.o.](#) en [Nieuws](#)

Redactie en foto's, tenzij anders vermeld, Herman de Meijer

[Zie hier voor eerdere Nieuwsbrieven.](#)

Facebook

Website

Facebook

Website

Deze e-mail is verstuurd aan {{email}}. • Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#). • U kunt ook uw [gegevens inzien en wijzigen](#). • Voor een goede ontvangst voegt u jvn-westerkwartier-eo@send.laposta.email toe aan uw adresboek.

Laposta